

Motion till riksdagen 2025/26:643

av **Heléne Björklund m.fl. (S)**

Stärkt fri rörlighet i Norden för personer med funktionsnedsättning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för ett nordiskt avtal som säkerställer att beslut om färdtjänst i ett nordiskt land gäller i hela Norden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den fria rörligheten är en grundläggande del av det nordiska samarbetet. För det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet 2024 var just den fria rörligheten en särskilt prioriterad fråga. Trots detta är rätten till fri rörlighet fortfarande kraftigt begränsad för personer med funktionsnedsättning.

I dag gäller inte ett beslut om färdtjänst som fattats i ett nordiskt land automatiskt i ett annat. Det innebär att en nordisk medborgare som i sitt hemland har rätt till färdtjänst, och därmed möjlighet att leva ett aktivt liv, inte kan förlita sig på den rätten vid resor eller arbete i ett annat nordiskt land. Gränshinderrådet har uttryckligen identifierat frågan som ett prioriterat hinder som de nordiska regeringarna skyndsamt bör lösa.

Färdtjänsten är en avgörande del av livet för många personer med funktionsnedsättning. Den kan vara helt nödvändig för att ta sig till arbete, skola eller sjukhus, men också för att klara vardagen – till exempel för att handla mat eller besöka familj och vänner. När färdtjänsten inte är tillgänglig över nationsgränserna i Norden innebär det i praktiken att människor hindras från att delta fullt ut i samhällslivet.

Denna situation står i strid med de nordiska välfärdsprinciper som vi gemensamt säger oss vilja värna: lika rättigheter, lika möjligheter och likvärdiga förutsättningar oavsett funktionsförmåga. Att inte kunna använda färdtjänsten över gränserna blir ett direkt hinder för människor som vill leva, arbeta och studera i hela Norden.

Det är också ett hinder för jobb och tillväxt. Arbetsföra personer kan i dag tvingas tacka nej till arbete i ett annat nordiskt land på grund av att de inte kan nyttja den

färdtjänst som de i hemlandet blivit beviljade. Detta är ett tydligt exempel på hur ett gränshinder minskar både individens frihet och samhällenas gemensamma utveckling.

Att möjliggöra för personer med funktionsnedsättning att använda sin beviljade färdtjänst i hela Norden vore därför ett viktigt steg framåt. Det skulle bidra till att riva ett konkret gränshinder, öka den fria rörligheten och stärka tilliten till det nordiska samarbetet.

Ytterst handlar det om människors rätt att leva ett dragligt och självständigt liv – i hela Norden. Det ligger i linje med visionen om att Norden år 2030 ska vara världens mest hållbara och integrerade region.

Heléne Björklund (S)

Serkan Köse (S)

Gunilla Carlsson (S)

Mirja Räihä (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Johan Andersson (S)